

5 Aan het einde van de Mariabrug de straat rechtsaf schuin oversteken. Neem hier de onderdoorgang naar Stadspark Mariënborg (G) aangeduid met het bordje: Eigen weg. Op het eind, de uitgang door en rechts afslaan, vervolgens links (Berewoutstraat). Deze straat komt uit in de Vughterstraat (H). Deze oversteken en naar rechts gaan.

6 Voorbij de Kuipertjeswal eerste steeg naar links, Bleekerstraatje. Ga aan het eind, rechts, door de poort. Het pad naar links met een bocht naar rechts volgen, naar de andere kant van het buurtparkje (I). Na de poort rechtsaf slaan en daarna meteen weer linksaf. (Rechts het Tilmanshofje.)

7 Aan het eind van het straatje de drukke Parklaan (J) oversteken en links langs de stadswal lopen naar Bastion Oranje (K).

8 Daarna lopen we terug naar de verkeerslichten. Hier de straat oversteken en recht-door blijven lopen door de Prins Bernhardstraat (L).

G STADSPARK MARIËNBORG

Klooster Mariënborg, gebouwd in 1899 en uitgebreid in 1928, is opgetrokken in een neogotische stijl. Aan het klooster zijn vanaf het begin scholen verbonden. Tot 1999 gaven de Zusters van Jezus, Maria, Josef (JMJ) hier les. Grote delen van het complex hebben plaats gemaakt voor appartementen. Het meest karakteristieke gedeelte, zoals het moederhuis, is echter gebleven en staat nu op de monumentenlijst. In 2006 zijn de appartementen in het klooster opgeleverd en is de oude kloostertuin ingericht als openbaar park.

Direct links in dit stadspark is een zeer oude, zeer hoge taxus te zien. Het hout van de taxus - vroeger gebruikt om bogen van te maken - is tamelijk hard. Verderop links staat een mammoetboom of sequoia van meer dan honderd jaar oud. Door hun zachte bast kunnen deze bomen bosbranden overleven. Voor de ijstijden kwamen sequoia's over de hele wereld voor. Een sequoia kan 3500 jaar oud worden en een hoogte bereiken van meer dan honderd meter.

H VUGHTERSTRAAT

Door de bewoners en winkeliers is in deze straat in 2015 op veel plaatsen blauwe regen geplant. Een trend die ook elders in de stad is opgepakt.

I BUURTPARK BLEEKERSTRAATJE

Het Bleekerstraatje verwijst naar de linnenblekers die hier eeuwenlang gewerkt en gewoond hebben. Het steegje behoort tot

het middeleeuwse stratenpatroon. Kenmerkend hier is de winterkers die van november tot april kan bloeien. De bomen verbeelden daarmee de boomgaard die hier ooit is geweest. Het donkergroene blad van de winterkers verkleurt in de herfst naar geel tot oranje. Het parkje is geliefd bij de kinderen uit de buurt.

J PARKLAAN

Aan de Parklaan staat een zeer zeldzame weichselboom of weichselkers. Deze boom is waarschijnlijk rond 1900 geplant. In het voorjaar kent de boom een waterval aan kleine witte bloemen. De stadsmuur achter de boom is tien jaar geleden gerestaureerd. Het voegmateriaal bevat extra veel kalk waardoor er nu al licht paarse muurleuwebekjes en muurvarens kunnen groeien. Op de bovenkant van de muur zijn plakken oranje dooiermos te zien. Dit is een combinatie van een schimmel en een alg. Het is een korstmos die leeft van de lucht en de voedingszouten uit de neerslag. Door verontreiniging en fijnstof verdwijnt de korstmos en gaan schimmel en alg hun eigen weg. Bij de lindebomen, die in het gras en voor het voormalig gerechtsgebouw staan, is te zien dat de groeiomstandigheden bepalend zijn voor de omvang van bomen. De bomen in het gazon zijn bijna twee keer zo groot als die in de verharding voor het gerechtsgebouw. Beide lindenrijen zijn ongeveer veertig jaar geleden geplant als vervanging van zieke iepen. Deze iepenziekte is erg besmettelijk: ook dood hout (brandhout) kan een besmettingshaard zijn.

K BASTION ORANJE

Bastion Oranje was in 1634 als onderdeel van de Bossche vestingwerken gebouwd. Ooit stond op deze winderige plek een molen. Midden negentiende eeuw kwam er een dampende olie- en meelfabriek voor in de plaats. Daarna kreeg Bastion Oranje een nieuwe bestemming als stadsparkje met een unieke weidse blik over het Bossche Broek. In het voorjaar bloeien hier duizenden krokussen onder de monumentale

Weichselbaum (J) en schijnacacia (K)

bomen. Hier staan oude schijnacacia's of valse acacia's (robinia pseudoacacia) die te herkennen zijn aan de diep gegroefde gedraaide stammen. Deze bomen kunnen een hoogte van wel twintig meter bereiken.

Het Bastionder, een informatiecentrum, vertelt het verhaal over de krijgsgeschiedenis van 's-Hertogenbosch en het omliggende landschap.

L BERNARDSTRAAT

Het parkeerterrein links aan de Bernardstraat is omgeven door klapbesstruiken. Deze struiken zijn in de jaren zeventig veel geplant. Ze zijn vooral herkenbaar aan de kleine witte bessen.

Dooiermos

Muurarentje

Links: Esdoorn, rechts: Schijnacacia

